

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ**

**PAŽYMA
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO
(VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ PAREIGYBIŲ APRAŠYMO IR VERTINIMO METODIKOS
PATVIRTINIMO PROJEKTO)
(TOLIAU – PROJEKTAS)
(TAP-18-1576(2); TAIS NR. 18-12619)**

2018-10-31 Nr. NV-2881

Vilnius

Projekto teikėja – Vidaus reikalų ministerija.

Projekto tikslas. Įgyvendinti Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1370 nuostatą, kad valstybės tarnautojų pareigybės aprašomos ir vertinamos vadovaujantis Vyriausybės tvirtinama Valstybės tarnautojų pareigybių aprašymo ir vertinimo metodika.

Dabartinė situacija. Vyriausybė 2002 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 685 „Dėl valstybės tarnautojų pareigybių aprašymo ir vertinimo metodikos patvirtinimo“ patvirtino Valstybės tarnautojų pareigybių aprašymo ir vertinimo metodiką, kuri apibrėžė ir atskyrė bendrąsias ir specialiąsias veiklos sritis, aprašė pareigybių aprašymo rengimo etapus, galimus specialiuosius reikalavimus, tačiau nenustatė standartizuotų specialiųjų reikalavimų pareigybių grupėms ar standartizuotų funkcijų atitinkamoms pareigybėms, todėl rengiant pareigybių aprašymus valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose taikoma labai skirtinga praktika, pavyzdžiui, tapačias funkcijas atliekantiems valstybės tarnautojams nustatyti skirtingi specialieji reikalavimai.

Projekto esmė. Standartizuoti valstybės tarnautojų pareigybių aprašymų rengimą ir valstybės tarnautojų pareigybėms nustatyti kompetencijas. Siūloma:

- diegti standartizuotus pareigybių aprašymus Valstybės tarnybos informacinėje sistemoje (toliau – VATIS) su nustatytomis standartizuotomis funkcijomis, tipiniais išsilavinimo, darbo patirties, užsienio kalbos mokėjimo reikalavimais. Pareigybės būtų skirstomos į 11 lygmenų ir pagal pareigybių lygmenis nustatomi tipiniai specialieji reikalavimai ir kompetencijos. Tai leistų operatyviau ir lengviau paruošti valstybės tarnautojų pareigybių aprašymus, supaprastintų specialiųjų reikalavimų pareigybėms nustatymą, leistų nusistatyti tam tikrus žmoniškųjų išteklių valdymo rodiklius ir pagal juos tarpusavyje palyginti panašių įstaigų veiklos efektyvumą. Šiuo metu VATIS yra sukurta daugiau kaip 100 bendrųjų pareigybių aprašymų ruošinių, prireikus, VATIS bus galima susikurti ir nestandartinį pareigybės aprašymą (pvz., Vyriausybės atstovui Europos Žmogaus Teisių Teisme ir pan.);
- nustatyti, kad pareigybių aprašymus valstybės tarnautoją į pareigas priimančio asmuo, ar jo įgaliotais asmuo, valstybės tarnautojų tiesioginiai vadovai, rengtų pasinaudodami VATIS esančiais standartizuotų pareigybių aprašymų ruošiniais;
- valstybės tarnautojams nustatyti bendrąsias, vadybines ir lyderystės, specifines bei profesines kompetencijas;
- kiekvienas valstybės tarnautojų pareigybių lygmuo turėtų atitikti jam nustatytą kompetencijų lygį (nuo 1 iki 5 lygio). Įstaigų vadovams būtų nustatomos bendrosios, vadybinės ir lyderystės kompetencijos, kitoms vadovų lygmens pareigybėms – bendrosios, vadybinės ir lyderystės, specifinės ir (arba) profesinės kompetencijos, specialistų pareigybėms – bendrosios, specifinės ir (arba) profesinės kompetencijos;
- bendrosios, vadybinės ir lyderystės, specifinės ir bendrosios veiklos srities profesinės kompetencijos ir jų indikatoriai būtų paruošti VATIS, specialiosios veiklos srities profesinės kompetencijos ir jų indikatoriai įstaigos turėtų susikurti pačios.

Derinimas. Projektas buvo svarstytas 2018 m. spalio 2 d. ir spalio 9 d. tarpinstituciniuose pasitarimuose, 2018 m. spalio 10 d. Vyriausybės kanceliarijoje buvo suorganizuotas tarpžinybinis ministerijų kanclerių ir ministerijų specialistų susitikimas diskusinėms nuostatomis aptarti.

Taip pat Vidaus reikalų ministerija organizavo papildomas konsultacijas Valstybės tarnybos departamente 2018 m. spalio 17 d. ir 22 d., kurių metu suinteresuotų institucijų atstovai buvo supažindinti su informacinės sistemos galimybėmis, aptarti su projektu susiję klausimai, įvertintos jų pastabos ir pasiūlymai. Patikslintas projektas darbo tvarka buvo derinamas su suinteresuotomis institucijomis.

Atsižvelgiant į suinteresuotų institucijų pastabas, projekte buvo peržiūrėti tipiniai specialieji reikalavimai: lanksčiau nustatytas išsilavinimo reikalavimas (pasirenkant arba konkretesnį išsilavinimo krypties reikalavimą ir nereikalauti darbo veiklos srityje patirties arba bendrą aukštojo išsilavinimo reikalavimą, tačiau su patirtimi veiklos srityje), sumažintas patirties veiklos srityje reikalavimas, nustatytas privalomas užsienio kalbos mokėjimo lygis B2 ir II pareigybės lygmens pareigybėms (ankstesniame projekto variante – tik I pareigybės lygmens pareigybėms), bei reikalavimas mokėti užsienio kalbą ne žemesniu nei B1 lygiu pareigybėms, kurių veiklos sritis yra politikos formavimas arba tarptautiniai ryšiai. Taip pat tikslinama nuostata dėl pareigybės aprašyme galimų nustatyti papildomų funkcijų skaičiaus ir vietoje ankstesniame projekto variante buvusių ne daugiau kaip trijų papildomų funkcijų apribojimo keičiama į ne daugiau kaip keturias papildomas funkcijas.

Taip pat tikslintos projekto įsigaliojimo nuostatos – siūloma nustatyti, kad valstybės tarnautojų pareigybės aprašomos ir valstybės tarnautojų pareigybių aprašymai patvirtinami iki **2019 m. gegužės 1 d.**; jeigu valstybės tarnautojas ėjo valstybės tarnautojo pareigas iki jo pareigybės aprašymo pakeitimo pagal projektą ir neatitinka pakeistame valstybės tarnautojo pareigybės aprašyme nustatytų specialiųjų reikalavimų, jis toliau eina valstybės tarnautojo pareigas, į kurias buvo priimtas ar perkeltas (su Valstybės tarnybos įstatyme numatyta išlyga dėl aukštojo išsilavinimo reikalavimo).

Prie projekto pridedama derinimo pažyma.

Atitiktis Vyriausybės programos nuostatomis. Projektas prisideda prie Vyriausybės programos 254 punkto – siekiant, kad valstybės tarnyba būtų patraukli, moderni, depolitizuota ir efektyvi, bus įdiegta kompetencijomis grįsta valstybės tarnybos sistema, kurioje valstybės tarnautojų atranka, jų veiklos vertinimas, karjera bus siejami su konkrečioms pareigoms nustatytų kompetencijų turėjimu ir 264 punkto – diegsime naujus personalo valdymo įrankius, kurie leis įstaigų vadovams efektyviai valdyti personalą, siekti geriausių įstaigų veiklos rezultatų.

Dalykinio vertinimo išvada. Atkreiptinas dėmesys, kad nutarimo projekte nėra siūlomas nustatyti įgaliojimas vidaus reikalų ministrui tvirtinti Vyriausybės atstovų, Vyriausybės įgaliotinių ir jų pavaduotojų pareigybių aprašymus, siūlytume atitinkamai papildyti.

Siūlytume projektą ir jo įsigaliojimo mechanizmą plačiau pristatyti **Vyriausybės pasitarime.**

Patarėja

Aušra Balčiūnaitytė